

tero prav odločno trdi, da ta rop, na belem dnevu izvršen v prodajalnici ulice, v kateri je ljudi vse živo, izvršen je po udih socijal-demokratskih društev za njene prekucijske namene in da zadnji sled tega hudodelstva sega v vredniške prostore tamošnjega delavskega lista („Zukunft“).

To nam kaže grozovito brezdno v nižih krogih našega meščanskega prebivalstva, našuntanega po brezvestnejih, kateri brez ovinkov vsem, ki kaj imajo, žugajo: „s tem, kar vi imate, napolniti si hočemo mi svoje prazne žepe in potem boste vi nam podložni!“ — Tudi slovenska Ljubljana čula je že take apostelje.

Noveji dunajski časniki vedó pa, kakor trdijo, iz „avtentičnega“ vira, kako je policija temu hudodelstvu res prav po sreči prišla na sled; pripovedujejo namreč: „V tukajšnji vojaški bolnišnici št. 1. služi vojak bolniškega oddelka po imenu Katz; ta je prišel še le v jeseni na Dunaj, in ga zato še le malo pozna. Imel je za-se nekaj opravka v V. dunajskem okraji, pa ko pride v „Hundsthurmerstrasse“, ni vedel kam in zato popraša civilno (mestno) oblečenega človeka za pot. Ta mu pové, kako in kam, na to pa se mu pridruži rekoč, da gre tudi tisto pot. — Začne se med njima razgovor in civilist vé vojaku mnogo pripovedovati. Najprej vpraša vojaka, zakaj je prav za prav vojak in ali ne vé, da bo z vojaškim gospodarstvom kmalu pri kraji; potem razlagal mu je svoja brezvladinska načela ter sklepal: „mi bomo enkrat vladali — in vse bo moralo iti v nič!“ — Vojak je le molčé vse to poslušal, to je storilo onega bolj in bolj pogumnega, tako da mu končno predlaga: naj vojaško sukno in bajonet stran vrže ter uide v Švico, popotnico, prebivališče in domovinski list (pas) mu bo uže on preskrbel, ter je dostavil: „pri naših ljudeh se veliko lepše živi, kakor v kasarni“. S tem je knjižico potegnul iz žepa ter mu začel iz nje brati najodličnejše vodje demokratične stranke; trdil mu je, da ima ta stranka veliko denarja, pa da ga bo kmalu še več imela, in s tem kazal je na nekatere s svinčnikom pisane vrste v knjižici.

Ko je tujec začel še bolj prigovarjati vojaku, naj gre z njim, zagleda vojak blizo tam policista, takrat pa hitro odločno zagrabi z eno roko po knjižici, z drugo po tujcu, pokliče policista, in imeli so tička vjetega, kmalu potem pa še druge.

Črnogorski knez na poti v Petrograd.

Telegram iz Cetinja, ki je naznanil, da se črnogorski knez podá čez Dunaj v Petrograd, sprožil je zopet po vseh časnikih pretresovanje razmer med našo državo in Črnogoro. Vse se je ponavljalo, kar so listi pisarili od začetka krivošjansko-hercegovinskega upora do novejšega časa, posebno pa so se živahno razpravljale najnoveji po poročilih „Pester Lloyd“ v Klinovcu, iz najdeni dokazi, da je upor osnovala belogradska velkosrbska stranka pa petrogradsko slovansko podporno društvo skupaj s črnogorskim prvim vojvodo. — Dobro podučeni listi trdili so soglasno, da so noveji čas razmere med Črnogoro in Avstrijo postale slabe in za uzrok se je navajalo, da se državi ne morete zediniti zaradi ravnanja z begunci našimi, za katere Črnogora gostoljubno skrbi.

To so po vsem verjetni razlogi, in je tudi naravno, da obravnave zaradi takih zadev ne morejo gladko teči, ker Črnogora ne more v nič privoliti, kar bi bilo zoper njeno gostoljubnost, za kar pa nima dosti materialnih sredstev; Avstrija pa svojim upornim državljanom na-

sproti nikakor ne more odložiti nekakove vsaj kazni podobne ostrosti.

Toda pri vsem tem se ne dá tajiti, da mora Črnogora želeti in enako Avstrija ohraniti ali zopet vpeljati dobre mednarodne razmere med obema državama. — Dokaz te dobre volje je mujenje črnogorskega kneza na Dunaji po eni strani, po drugi pa prijazni sprejem njegov na Dunaji; in to enako osebni sprejem knezov, kakor tudi prijazno pisanje oficijoznih časnikov o knezu in naših razmerah z njim.

Vse to je dokaz dobre volje, poravnati precéj zmešano štreno zaradi naših begunov, in drugo, upajmo, da bo pa vedela storiti deloma denarna pomoč naše države za begune, deloma pa spretnost naših diplomatov in pa skrb, da bi ta razpor ne dal drugi vladi povoda vtikati se med našo in črnogorsko, kar bi znalo roditi večje in za slučaj drugih evropskih zmešnjav naši državi gotovo neljube in nevarne nasledke.

Po vsem tem mislimo, da pravo uganemo, da je nekako ostentativno javljenje potovanja črnogorskega kneza v prvi vrsti namen imelo, pripravljati pot obravnavam, katere se imajo vršiti med Črnogoro in Avstrijo na Dunaji.

Slovensko slovstvo.

* *Fizika* za niže gimnazije, realke in učiteljišča. Spisal in založil Jakob Čebular, c. kr. više realke profesor v Gorici. Natisnila Hilarijanska tiskarna v Gorici. 1882. — je naslov ravno danes nam došli knjigi obsegajoči 90 strani v osmerki s podobami med tekst tiskanimi. Predgovor svoj začinja gospod pisatelj z besedami: „Tu podajam rojakom prvi del fizike, ki je namenjena naši mladini v šolsko rabo; a uverjen sem, da jo tudi vsak drugi, kojega prirodoznanstvo mika, ne odloži iz rok brez nobene koristi“. — Mi radostni pozdravljamo lep sad marljivosti gospoda pisatelja, knjigo, katera bo gotovo tudi nekoliko pripomogla k naravnem podučevanju naše slovenske mladine v njenem materinem jeziku.

Naši dopisi.

Iz Gorice. („Goriški dopisnik“ „Novic“.) Ker mnogo tistih, ki „Novice“ beró, ne zna po zapopadku in obliki razločiti dopisa od dopisa, bodi jim enkrat za vselej s tem naznanjeno, da je nekdanji mnogoletni in poslednjih 12 let redni in edini dopisnik iz Gorice poslal „Novicam“ zadnji svoj dopis dne 9. aprila 1882.

A. M.

Iz Gorice. — Poslanec dr. Tonkli razglasil je sledeče

vabilo.

Vabim vse p. n. gg. volilce, čč. duhovne, župane, podžupane, učitelje itd. glavarovskih okrajev tolminskega, goriškega in sežanskega k javnemu zboru dne 3. septembra 1882. ob 4. uri popoldne na Goričico pri Rebku (v županiji kamenjski v ajdovskem okraji), kjer položim račun svojega delovanja kot poslanec deželnega in državnega zbora in poizvem nadaljne želje mojih p. n. gg. volilcev. Pričakujem prav obilne vdeležitve in sem z odličnim spoštovanjem

dr. Josip Tonkli l. r.

V Gorici dne 24. avgusta 1882.

Netranjska Bistrica 28. avg. — Pri volitvi občinskega zastopa so bili dne 27. t. m. pri nas izvoljeni:

za župana Aleksander Ličan, trgovec in posestnik, za svetovalca pa Josip Valenčič, c. kr. poštar in Josip Špilar, posestnik.

Iz Ljubljane. Iz Kranja dohaja nam nepričakovana novica, da je tamošnji mnogoletni župan g. K. Šavnik, edini narodni deželni poslanec, ki je pri glasovitih volitvah leta 1877. zmagal v kuriji mest in trgov, odložil svoj mandat kot deželni poslanec. — Dobro razumemo, da srce vsacega narodnega poslanca bolj žene iz tega deželnega zbora, toda glava opominja k potrpežljivosti in vztrajnosti, in gotovo le prepričanje, da tak zbor naš zadnjikrat zdaj zboruje, in da se pričnejo potem za našo deželo in naš narod boljši časi, navdaja druge narodne poslance s potrebno potrpežljivostjo.

— (*Zastava pešpolka št. 27*) „veliki knez Mihael“ je bila blagoslovljena v soboto ob 9. uri v cerkvi sv. Petra, dež je ubranil to slavnost pod milim nebom. V petek so napravili vojaki gospej deželnega predsednika, namestnici kume presvite cesarice, serenado in bakljado. Zastavo so blagoslovili knezoškof, navzočni so bili razen vseh vojaških dostojanstvenikov dež. predsednik gosp. Winkler, dež. glavar grof Thurn, mestni župan gosp. Grasselli z dvema odbornikoma i. dr. Zastava ima na eni strani cesarskega orla, na drugi pa sliko Matere Božje. Trakova, katera je podarila kuma, presvitla cesarica, sta krasna. Eden ima napis: Elizabeta, cesarica Avstrije l. 1882.“ na koncu traka pa je avstrijski in bavarski grb, nad njima krona. Drugi trak ima napis „z Bogom k zmagi“ in ima avstrijski in ogerski grb s krono. Ko je bila zastava blagoslovljena, nesli so jo na prostor pred kosarno sv. Petra, kjer je stal polk, in začeli so žeblje zabijati. Prve tri so zabili knezoškof v imenu presvete Trojice, potem polkovnik g. Appel v imenu presvitlega cesarja, gosp. dež. predsednik Winkler v imenu presvitlega cesarja, gospa Winklerjeva v imenu cesarice in za njimi drugi vojaški in civilni dostojanstveniki. Polk se je poslovil od stare zastave in pozdravil novo s strelom in cesarsko himno. Polkovnik g. Apell nagovoril je polk v nemškem in madjarskem jeziku; v slovaškem jeziku je tudi govoril častnik. Polk je potem prisegal v nemškem, madjarskem in slovaškem jeziku. Konečno je ves polk pred zastopnico kume, gospo deželnega predsednika, mimo stopal ter se vrnil v kolizej. Občinstva je bilo mnogo zbranega.

— (*Trgovinska zbornica kranjska*) zborovala je 25. dne t. m. zvečer ob 6. uri v mestni dvorani s sledečim dnevnim redom:

1. Zapisnik zadnje seje.
2. Poročilo prvega odseka:
 - a) o računu za leto 1881.,
 - b) o prošnji za podporo društvu požarne brambe v „Svetlem Potoku“,
 - c) zadevajoče donesek za centralni odbor enquete za železnične tarife.
3. Poročilo drugega odseka:
 - a) kje naj bi se v Ljubljani postavili nabiralniki za liste,
 - b) o preuredbi tarife za služabnike c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani,
 - c) o dopisu tehnološkega muzeja na Dunaji za ustanovo štipendij za učence šole za lesno obrtnijo itd.

Predsedoval je prvomestnik gosp. Jože Kušar in navzoč je bil c. kr. komisar grof Chorinsky. Zapisnik zadnje seje razdelil se bo gospodom odbornikom; odobri se račun za l. 1882. in privoli se zborniškem in magistratnemu slugi navadna nagrada. Prošnja k 2. b) se odbije, ker zbornica nima v take namene odločenega

denarja in sploh take zadeve ne spadajo v zborniško področje, k 2. c) odloči se donesek 70 gold.

Predlogi drugega odseka, kje naj se c. k. poštnemu vodstvu nasvetuje, postaviti nabiralnike za pisma, se sprejmejo, pritrđi se pa tudi predlogu odbornika dr. J. Poklukarja, izreči željo, da se število 16 nabiralnikov v Ljubljani pomnoži na 24. Pitrđi se tudi posebnemu nasvetu gosp. Fr. Hren-a, naj bi pošta dala pobirat pisma iz nabiralnikov vsaki dan tudi še ob 10. zvečer.

Predlogi odsekovi k točkama 3. b) in c) sprejmejo se nespremenjeni in to k 3. b) za znižanje tarife od 5 na 2 krajc., zadevo štipendij pa priporočiti deželnemu odboru in tukajšnji hranilnici. Konec seje ob 7¹/₄ uri.

— (*Dnevni red mestnega odbora seji*), katera bode v četrtek dne 31. avgusta 1882. ob 5. uri popoldne v mestni dvorani:

1. Naznanila prvosedstva.
2. Deželnega odbora kranjskega dopis o praznovanju šeststoletnega združenja Kranjske z deželami habsburške vladarske obitelji.
3. Naknadna volitev dveh mestnih odbornikov v stavbenški in po enega v odsek za uboge pa v policijski odsek.
4. Personalnega in pravnega odseka poročili:
 - a) o prošnji Josefa Viktorja Withalma gledé vkvartiranja vojakov v Kolizeji;
 - b) o prošnji ravnateljstva trnovske meščanske vojašnice za oproščenje vojašničnih lastnikov od splošnega plačila za kvartiranje vojakov.
5. Finančnega odseka poročili o škontriranju mestne blagajne 20. dne aprila in 22. avgusta letos.
6. Finančnega odseka poročilo o izjavi vodstva južne železnice, da hoče 3000 gold. pridati za kanal skozi bodočo Resljevo cesto.
7. Policijskega odseka poročila
 - a) o prošnji nekaterih krčmarjev in obrtnikov, da bi se sejm za prašičke zopet prestavil na žitni trg;
 - b) o prošnjah Avgusta Drelseja, Johane Tavčarjeve in Marije Doganove za oproščenje od pasjega davka in naloženih kazni.
8. Šolskega odseka poročilo o predlogu mestnega odbornika dr. V. Zarnika gledé učnega jezika v mestnih ljudskih šolah.
9. Šolskega odseka nasveti o popolnjeni mestne dekliške šole in event. o napravi novega šolskega pohištva za 5. razred.
10. Šolskega odseka predlog o podeljenji štipendij za obiskovanje obrtne šole v Gradci.
11. Šolskega odseka poročilo o prošnji ravnatelja Andreja Praprotnika zaradi stanarine.

— (*Gospod deželni predsednik A. Winkler*) se je bil včeraj odpeljal skupaj z deželnem gozdnem nadzornikom Wencel Gol-om na Notranjsko ogledat si, kako napreduje pogoždevanje Krasa.

— (*50letnico tiskarja Matija Kaderžavek-a*) praznovat povabljen je danes popoldne jubilat sam in vse osobe Blaznikove tiskarne na Dobrovo. Družbo k praznovanju veselega praznika spremi osmerica pevcev.

— (*Poroka.*) Došlo nam je danes sledeče naznanilo: „Dr. Ferdinand in gospa Matilda Dominikuš naznanjata, da bode poroka njune hčere Alice z gosp. dr. Friderikom Babnikom dne 11. septembra t. l. v mariborski stolni cerkvi.

V Mariboru meseca avgusta 1882.“

Prav iz srca čestitamo k zvezi prav v duhu našega narodnega razvoja enako p. n. rodoljubnim starišem, kakor nadepolni cveteči nevesti in vrlemu ženinu!

(*Ogenj.*) Preteklo nedeljo zvečer ob osmi uri naznanil je strel z ljubljanskega grada požar. Gorel je blizo botaniškega vrta Kamenčanov (Janez Tomčev) kozolec poln mrve. Pogorelo je vse, bilo je pa k sreči zavarovano, kozolec za 700 gld., kar je bilo v njem pa za 300 gld.

— (*Vitez Alpi*) bivši policijski vodja v Sarajevem izpuščen je sicer iz te službe, ni pa res kar so časniki zadnje dni pisali o ponezvestenji. Uradna „Polit. Corr.“ o tem piše: „Kar zadeva bivšega policijskega načelnika viteza Alpi-a ni zoper njega sploh nobene take pritožbe, njegovo ravnanje z denarjem je brez napak, in ako je bil od svojega mesta odstranjen, se je to zgodilo zato, ker pri sedajnih razmerah zanj ni bil po vsem pripraven. O drugih osebah, katerim je enako z vit. Alpijem ponezvestenje državnega denarja v časnikih, v prvi vrsti v ogerskih časnikih očitalo, piše pa „Pol. Kor.“: „Theodorovič, ki je imenovan okrajni predstojnik v Mostaru, dejansko pa je služboval kot predstojnik v Sarajevem, je primanjkuje blizo 4000 gold., sam naznanil, da so mu jih tatovi vkradli, in jih je z denarjem od svoje družine prejetem povrnili. Vendar pa je bil iz službe izpuščen. Kar konečno zadeva „imenovanega“ blagajnika derventskega finančnega vodstva, Pawlovsky-a, — on ni bil uradnik in je zarad svote ne 15 000 gold., ampak 1000 gold. v kazenski preiskavi. Uže te naznani pričajo dosti, da za to poklicana oblastnija postopa z veliko ojtrostjo, katera se bo gotovo sploh odobrala. Enako škodljivo kakor neopravičena prizanesljivost bi pa vplivalo neopravičeno obdolževanje, kateremu se mora pa uže iz samega ozira na pravičnost odločno nasprotovati.

— (*Dr. Rihard Lah*), c. k. avskultant in častnik v rezervi, še le 25 let star, sin občespoštovanega rajnega c. kr. okrajnega sodnika v Radoljci, umrl je dne 24. t. m., zapustivši od žalosti potrto mater in brata. Po pravici bitko žaljuje vse po izredno nadarjenem in nadepolnem mladenču, ki je komaj stopivši v življenje dejanja z opravičenimi nadami lepe prihodnosti, moral pustiti vs in prerano vkloniti se neizprosljivi smrti. — Bodi zemljica lahka blagemu nepozabljivemu mladenču!

— (*Porotniki.*) Za glavne obravnave III. letošnje porotniške sesije, ki se prične dné 11. septembra pri tukajšnji c. k. deželni sodnji, izžrebani so naslednji glavni porotniki gg.: Nik. Spindler, hiš. posestnik v Ljubljani; Fr. Lukmann, hiš. posestnik v Ljubljani; St. Pollak, usnjar v Tržiči; J. Justin, posestnik v Nadgorici; Iv. Gostinčar, gostilničar in posestnik v Vevčah; A. Rus, posestnik in trgovec v Št. Martinu; Val. Telban, posestnik in gostilničar na Brezovici; Ant. Starè, posestnik v Mengiši; Jakob Nekrep, trgovec v Ljubljani; Iv. Röger, hiš. posestnik v Ljubljani; grof Alf. Auerperg, zasebnik v Ljubljani; Ant. Urbanec, posestnik v Zadrugi; Viljem Schiffer, kupec z ogljem v Ljubljani; Josip Lozar, kramar v Ljubljani; Mihael Razinger, posestnik Pod Korenom; Josip Kuhar, blagajnik pri banki v Ljubljani; Makso Krenner, vodja kranj. stavbenega društva v Ljubljani; Ig. Javornik, posestnik in usnjar na Vrhniki; Leop. Bürger, trgovec v Ljubljani; Ant. Prelesnik, dež. oficijal v Ljubljani; Lovro Vodnik, kamenosek Podutikom; Frid. Seunig, trg. knjigovodja v Ljubljani; Anton Gaber, posestnik v Škofji Loki; And. Kremžar, upravitelj civ. bolnišnice; J. Kobler, posestnik v Litiji; Jakob Čuden, c. kr. stotnik v pokoji v Vnanjih Goricah; Edvard Dolenc, posestnik v Orehku; Jos. Bartel, posestnik v Ljubljani; Albin Slitscher, trgovec v Ljubljani; Franc Koščak, posestnik na Grosupljem; Franc Petrač, hišen posestnik v Ljubljani; Franc Dolenc, hišen posestnik v Kranji; Josip Brus, posestnik in trgovec v Dolenjem Logatci; Karl Malli, usnjar v

Tržiči; Herman Harisch, trgovec v Ljubljani; Anton Pretner, hišen posestnik v Ljubljani; — Porotniki namestniki: Kolman Miglar, čevljarsk mojster, Primus Lamprecht, hišen posestnik; Egid Bončar, pekarsk mojster; I. Iber, trgovski komi; Franc Slovša, hišen posestnik; V. Camernik, kamenosek — vsi v Ljubljani.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Vsled poročila ministerskega predsednika grofa Taaffe-a in pa osebno na Dunaj došlega namestnika Depretis-a sklenil je cesar podati se v Trst in vsled tega je odločeno zdaj, da se cesar, kateri se tje podá čez Trbiž, Bovec in Gorico, snide dné 17. prih. meseca s cesarico in cesarjevičem v Miramaru, od koder bo potem slovesen vhod v Trst. Bog daj in upajmo, da se takrat v Trstu kaj ne pripeti, in da bi cesarju in njegovi rodbini ne pretila nevarnost, katere za grof Taaffe-a ni, za Depretis-a pa samo po sebi ne!

Pretekli pondeljek bilo je pri cesarji v Schönbrun-u veliko kosilo črnogorskemu knezu na čast.

Tukajšnji časniki imajo zdaj mnogo pisanja o zaprtih socijalistih — roparjih, nemško-narodni listi jih zagovarjajo, drugi zopet sedanjo vlado krivo delajo, češ, da ona delavsko stranko podpira in od tod taki sad. Delovski vodje hoteli so ta teden sklicati ljudski shod, na katerem so hoteli zagovarjati se o svoji razmeri k zadnjemu socijalističnemu ropu, pa so za zdaj shod odložili, ker še ni dokončana preiskava. Drugi Merstallinger-jev ropar, mizarki pomočnik Jos. Engel, je bil pred dvema dnevi vjet v Peštu, kjer je bil oglašen na ime Wenzel Majer, dunajski tajni policisti so ga doli staknili, prijeli in na Dunaj spremili, kjer ga je policijski svetnik Breitenfeld v navzočosti policijskega predsednika zasliševal v policijski ječi.

Iz Prage. — O predstoječih volitvah 6 poslancev v češki deželni zbor in enega poslanca za državni zbor iz kurije velikih posestnikov ugibali so nekaj časa nemški časniki, kaj bodo konservativno-narodni veliki posestniki storili. Kakor se kaže, pa jih je te dni prav neprijetno iznenadil članek „Politike“, katera očividno v imenu stranke izjavlja, da bo konservativna stranka tudi pri volitvah za deželni zbor popustila dosedanjo pasiviteto, ter se volitev vdeležila s trdno nado, da tudi tukaj, kakor pri volitvah v državni zbor zmaga. To se ve da Herbstovim pajdašem ni po volji, ker strah jih je pred mislijo, da oni tudi v českem deželnem zboru izgubé večino in s to nemško gospodarstvo v deželi. Zarad volitve v državni zbor je videti, da so Herbstovci pričakovali od konservativno-narodne stranke zopet ponudbe za kompromis, toda tisti čas je minul, konservativci bodo brez novega razgovaranja volili in izvolili svojega konservativnega poslanca, in s to volitvijo nastopi nova razmera v številu državnih poslancev iz českega kraljestva, bo jih namreč od vsake stranke 46 in pri volitvi v delegacije odločilo bo žrebanje, ako ne bo kateri poslanec zadržan ali ako se prej ne poravnajo.

Iz Celovca. — Na mesto odstopivšega Ottisch-a izvoljen je bil v kmetijskih občinah volilnega okraja Št. Vid — Volčje, grajščak Gustav Hok, propadel je tedaj spravaljubni konservativec.

Iz Trsta. — Preteklo nedeljo popoldne bilo je kljub slabemu vremenu nad 5000 ljudi v razstavi; za prihod cesarjev delajo se velikanske priprave; uže z gotovim naznanilom o prihodu cesarjevem pričelo se je tukaj novo življenje, tujcev bo gotovo dan na dan več. Slovenci okoličani hočejo se pri cesarjevem prihodu posebno izkazati.